

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	3	3	7
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	4
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 4th Semester

1059

PSYCHOLOGY (In all Mediums)

Paper-Experimental Psychology

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :— (1) Attempt **five** questions in all. All questions carry equal marks.

(2) Attempt **one** question from each Unit.

(3) Question No. **I** is compulsory.

(4) Statistical tables and non-programmable calculator are allowed.

I. Answer in brief any **seven of the following :**

(i) Flashbulb memory

(ii) Chunking

(iii) Amnesia

(iv) Phi-phenomena

(v) Monocular cue

(vi) Law proximity

(vii) Creative thinking

(viii) Deductive reasoning

(ix) Creativity

(x) Normal probability curve

(xi) Null hypothesis

(xii) Chi-square.

7×2=14

UNIT-I

- II. Define the term memory. Explain the Atkinson-Shiffrin model of memory. 4,10
- III. Define forgetting. How do retroactive inhibition and proactive inhibition effect forgetting? 4,10

UNIT-II

- IV. Define concept of perception. Explain various factors effecting perception. 4,10
- V. Explain the nature of attention. Discuss different factors influencing attention. 4,10

UNIT-III

- VI. What is thinking? Discuss the factors affecting thinking in detail. 4,10
- VII. Critically examine the Torrance's theory of creativity. 14

UNIT-IV

VIII. If $M = 20$ and $SD = 5$ assuming normality :

- (i) Find the percentage of cases fall that between 15 to 24.
- (ii) Find the percentage of cases lie that above score 18 and below score 16. 7,7

IX. In 120 throws of single dice, the following distribution of faces was obtained :

	Faces						Total
	1	2	3	4	5	6	
Observed frequencies :	30	25	18	10	22	15	120

Do these results constitute a reflection of the equal probability Hypothesis ? 14

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) कुल पाँच प्रश्न करें। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।
 (2) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।
 (3) प्रश्न संख्या I अनिवार्य है।
 (4) सांख्यिकीय तालिकाओं और गैर-प्रोग्रामेबल कैलकुलेटर की अनुमति है।

I. निम्नलिखित में से किन्हीं सात का संक्षिप्त उत्तर दें :-

- फ्लैशबल्ब मेमोरी
- चंकिंग
- स्मृतिलोप
- फी-घटना (Phi-Phenomena)
- मोनोक्यूलर क्यू
- कानून की निकटता
- रचनात्मक सोच
- डिडक्टिव रीजनिंग

- (ix) रचनात्मकता
- (x) सामान्य संभाव्यता वक्र
- (xi) शून्य परिकल्पना
- (xii) कोई-वर्ग।

$$7 \times 2 = 14$$

यूनिट-I

- II. स्मृति शब्द को परिभाषित करें। स्मृति के एटकिंसन-शिफरीन मॉडल की व्याख्या करें। 4,10
- III. भूलने को परिभाषित करें। पूर्वव्यापी अवरोध और सक्रिय अवरोध भूलने को कैसे प्रभावित करते हैं ? 4,10

यूनिट-II

- IV. प्रत्यक्ष ज्ञान की अवधारणा को परिभाषित करें। प्रत्यक्ष ज्ञान को प्रभावित करने वाले विभिन्न कारकों की व्याख्या करें। 4,10
- V. ध्यान की प्रकृति की व्याख्या करें। ध्यान को प्रभावित करने वाले विभिन्न कारकों पर चर्चा करें। 4,10

यूनिट-III

- VI. सोच क्या है ? सोच को प्रभावित करने वाले कारकों पर विस्तार से चर्चा करें। 4,10
- VII. रचनात्मकता के टोरेस के सिद्धांत का आलोचनात्मक परीक्षण करें। 14

यूनिट-IV

- VIII. यदि $EM(M) = 20$ और एस.डी. (SD) = 5 सामान्यता मानते हुए :
(i) 15 से 24 के बीच आने वाले मामलों का प्रतिशत ज्ञात कीजिए।

- (ii) ਸਕੋਰ 18 ਤੋਂ ਉਪਰ ਅਤੇ ਸਕੋਰ 16 ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ
 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਾਣਨ ਕਰੋ। 7,7

IX. ਸਿੰਗਲ ਡਾਇਸ ਨੂੰ 120 ਵਾਰ ਫੇਂਕਣ ਤੋਂ, ਫਲਕ (faces) ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ
 ਵੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ :

	ਫਲਕ (faces)						
	1	2	3	4	5	6	ਕੁਲ
ਅਵਲੋਕਿਤ ਆਵ੍ਰਤਿਆਂ :	30	25	18	10	22	15	120

ਕੀ ਯੇ ਪਰਿਣਾਮ ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਣਦੇ ਹਨ ?

14

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
 (2) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 (3) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
 (4) ਅੰਕੜਾ ਸਾਰਣੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਪਰੋਗਰਾਮੇਬਲ ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ
 ਹੈ।

I. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਤ ਦਾ ਸੰਖਿਪਤ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

- ਫਲੈਸ਼ਬਲਬ ਮੈਮੋਰੀ
- ਚੰਕਿੰਗ
- ਅਮਨੇਸ਼ੀਆ
- ਫੀ-ਘਟਨਾ (Phi-phenomena)
- ਮੋਨੋਕਿਊਲਰ ਕਿਊ

(vi) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੇਤਤਾ

(vii) ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ

(viii) ਡੀਡਕਟਿਵ ਰੀਜ਼ਨਿੰਗ

(ix) ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ

(x) ਸਧਾਰਨ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਕਰ

(xi) ਨੱਲ ਪਰਿਕਲਪਨਾ

(xii) ਕਾਈ-ਵਰਗ।

7×2=14

ਯੂਨਿਟ-I

- II. ਮੈਮੋਰੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਮੈਮੋਰੀ ਦੇ ਐਟਕੀਨਸਨ-ਸ਼ਿਫਰੀਨ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4,10
- III. ਭੁੱਲਣਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪੂਰਵਵਿਆਪੀ ਅਵਰੋਧ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਵਰੋਧ ਭੁੱਲਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ? 4,10

ਯੂਨਿਟ-II

- IV. ਪ੍ਰਤੱਖ ਗਿਆਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਤੱਖ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4,10
- V. ਧਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,10

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਸੋਚ ਕੀ ਹੈ ? ਸੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,10
- VII. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਦੇ ਟੋਰੇਂਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

14

ਯੂਨਿਟ-IV

VIII. ਜੇ ਐਮ = 20 ਅਤੇ ਐਸਡੀ = 5 ਸਧਾਰਣਤਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ :

- (i) 15 ਤੋਂ 24 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਗਿਆਤ ਕਰੋ।
- (ii) ਸਕੋਰ 18 ਤੋਂ ਉਪਰ ਅਤੇ ਸਕੋਰ 16 ਤੋਂ ਹੇਠ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਗਿਆਤ ਕਰੋ।

7,7

IX. ਸਿੰਗਲ ਡਾਈਸ ਨੂੰ 120 ਵਾਰ ਸੁੱਟਣ ਤੇ, ਫਲਕ (faces) ਦੀ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ :

	ਫਲਕ (faces)						
	1	2	3	4	5	6	ਕੁੱਲ
ਅਵਲੋਕਿਤ ਆਵ੍ਰਿਤਿਆਂ :	30	25	18	10	22	15	120

ਕੀ ਇਹ ਪਰਿਣਾਮ ਸਮਾਨ ਸੰਭਾਵਤਾ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਣਦੇ ਹਨ ?

14